

MEDIAWIJSHEID

Bijlage 8

Wat doen kinderen volgens Kennisnet (2014) online?

Volgens Justine Pardoën experimenteren kinderen online en maken fouten. En dat moet ook, die ruimte hebben ze nodig om te kunnen groeien. Daarbij hebben kinderen net als wij behoefte aan verbinding. Ze beseffen dat het delen van intiem kapitaal - het jezelf tot op zekere hoogte blootgeven - een manier is om je verbonden te voelen.

Volgens Tim Toornvliet van de digitale burgerrechtenorganisatie Bits of Freedom zouden we moeten beginnen met kinderen te leren wat internet nu eigenlijk is. 'Ze snappen nog niet dat Twitter of WhatsApp geen nutsvoorzieningen zijn, zoals het water uit de kraan, maar dat er bedrijven achter zitten die geld verdienen aan jouw gegevens. Of dat de foto's die je op Facebook zet niet meer van jou zijn, maar dat ze opgeslagen worden op servers in Amerika.' 'Online privacy is het hebben van controle over je eigen gegevens en over wat anderen over jou weten en wat ze met die informatie doen.' Als je die controle niet hebt, en anderen kunnen zomaar informatie over jou verzamelen en gebruiken, dan verlies je je vrijheid. Toornvliet pleit ervoor om kinderen op school te laten experimenteren met het bouwen van eigen netwerkjes. 'Zodat ze kunnen ervaren hoe open de communicatie is op zo'n netwerk, en hoe het voelt als anderen jouw berichtjes ook blijken te kunnen lezen.'

Pardoën oppert om de kinderen stapje voor stapje bewust te maken van de grenzen en mogelijkheden van online communicatie. Wat deel je met anderen en wat zijn de gevolgen? Wat gebeurt er met een foto die je op Facebook zet? Wie kan dat allemaal met elkaar delen? En wat als je over iemand roddelt die getagged is in een foto, wie leest er dan allemaal mee?

Wat is de houding van de school ten opzichte van sociale media en privacy?

Wat kinderen online doen en laten, kun je als ouder of leerkracht niet controleren. Maar je kunt ze wél duidelijk maken dat hun online privacy goud waard is.

Ouders beschikken in veel gevallen al over de best denkbare coach: hun kind. Vaak vinden kinderen het alleen maar leuk om hun ouders of leerkracht uit te leggen hoe iets werkt.

Om een goed gesprek te kunnen voeren met tieners, is het belangrijk dat zij het gevoel hebben dat je ze serieus neemt. Wees je daarom niet alleen bewust van de risico's maar ook van de kansen en mogelijkheden van internet en sociale media. Sta open voor hun wereld en oordeel niet te snel. Werken aan bewustwording betekent niet dat zij altijd het antwoord geven dat je het liefst wilt horen. https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Kinderen_en_online_privacy.pdf

Social Media, kinderen en de AVG

In de nieuwe privacywetgeving die in mei 2018 in is gegaan, wordt het begrip 'sociale media' niet letterlijk genoemd, en dus ook niet gedefinieerd. Laat staan dat er specifieke toepassingen genoemd worden. De regels verschillen per toepassing; elke aanbieder hanteert zijn eigen regels (die op zich wel aan de AVG moeten voldoen natuurlijk). Ouders Online schreef er een artikel over en zette de officiële regels op een rij.

<https://www.ouders.nl/artikelen/kinderen-en-de-avg-sociale-media>

Online privacy

Wil je dat leerlingen tijdens de les sociale media gebruiken? Houd er dan rekening mee dat leerlingen jonger dan 16 jaar daar toestemming voor moeten krijgen van hun ouders. Een foto waarop een leerling herkenbaar in beeld is, zegt iets over de leerling. Die foto is een persoonsgegeven. Wil de school een foto van een leerling op de schoolwebsite zetten? De privacywetgeving eist dat daar vooraf uitdrukkelijk toestemming voor wordt gevraagd. Vanaf mei 2018 gelden er strengere Europese privacyregels. Het vragen van duidelijke en specifieke toestemming is verplicht.

<https://www.kennisnet.nl/artikel/fotos-van-leerlingen-gebruiken-zo-mag-het-wel/>

Online omgangsvormen - netiquette

<https://www.mediawijsheid.nl/onlineomgangsvormen/>

Meer informatie over Week van de Mediawijsheid

<https://weekvandemediawijsheid.nl/>

Twitter

Tessa van Zadelhoff geeft via haar blog Warempel lesvoorbeelden voor Twitter. Het blog is al uit 2009 en als we het vandaag over sociale media hebben die populair zijn bij kinderen en jongeren dan hoort Twitter daar niet bij. Maar met een beetje creativiteit zijn de lesideeën prima om te buigen naar elk ander online platform. (In 2020: Snapchat, Tiktok, Instagram) <http://warempel.nl/2009/09/05/twitter-in-groep-8/>

Boek YouTube® filmpjes maken voor kids

<http://www.bibliotheek.nl/catalogus/titel.404025730.html>

<https://www.bibliotheek.nl/catalogus/ebook/40733873X.html>